



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Administracji Publicznej

KAP.410.003.10.2021

Pani

Aurelia Michałowska
Mazowiecki Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Warszawie
Al. Jerozolimskie 32
00-024 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/005 – Realizacja wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Kuratorium Oświaty w Warszawie (dalej: Kuratorium) Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Aurelia Michałowska, Mazowiecki Kurator Oświaty (dalej: Kurator) od 10 marca 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Działania Mazowieckiego Kuratora Oświaty związane z realizacją zadań w ramach modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 ¹ , powierzonych przez wojewodę.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 30 września 2021 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę Kontrolerzy	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej 1. Cezary Domasik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/55/2021 z dnia 16 czerwca 2021 r. 2. Justyna Głowacka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/54/2021 z dnia 16 czerwca 2021 r.

(akta kontroli str. 1-3, 13)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Kuratorium było przygotowane pod względem organizacyjnym i kadrowym do realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu, powierzonych przez Wojewodę Mazowieckiego (dalej: Wojewoda). Zadania te zostały przypisane odpowiednim komórkom organizacyjnym i pracownikom Kuratorium. Kurator prawidłowo powołał Zespół do oceny wniosków o udzielenie wsparcia finansowego w ramach ww. modułu⁴. Zespół ten, dokonując oceny wniosków⁵, przestrzegał wymogów określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie realizacji modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” dotyczącego wspierania w latach 2019-2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków⁶ (dalej: rozporządzenie RM w sprawie modułu 3). Należycie wypełniane były obowiązki dotyczące monitorowania i oceny oraz koordynowania

¹ Wprowadzony uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. poz. 1007), dalej: Program.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. (dalej: ustawa o NIK).

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: Zespół.

⁵ Wniosek organu prowadzącego o udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadania w ramach modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” dotyczącego wsparcia w latach 2019-2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków (dalej: wniosek o udzielenie wsparcia finansowego lub wniosek organu prowadzącego o udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadania w ramach modułu 3).

⁶ Dz. U. poz. 267.

realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu. Terminowo przekazywano do Ministra Edukacji i Nauki⁷ sprawozdania z realizacji tego modułu Programu za lata 2019-2020.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały m.in. na:

- zaliczeniu do kosztów obsługi realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu wydatków rzeczowych, w łącznej kwocie 3 448,00 zł, poniesionych w 2019 r. na zakup komputera i monitora, które nie były bezpośrednio związane z obsługą Zespołu do oceny wniosków, co było niezgodne z § 5 ust. 6 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3;
- wyrażeniu zgody na zakup przez gminę Zabrodzie ze środków dotacji dodatkowego sprzętu o łącznej wartości 10 875,40 zł bez zachowania formy pisemnej, co było niezgodne z § 9 umowy dotacji;
- zatwierdzeniu zakupu sprzętu kuchennego nieobjętego wnioskiem o udzielenie wsparcia finansowego, dokonanego przez gminę Grójec, na łączną kwotę 2 029,99 zł;
- nierzetelnym zweryfikowaniu czterech (z 12 badanych) sprawozdań organów prowadzących za 2019 r. i 2020 r., złożonych na podstawie § 15 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3, co skutkowało wykazywaniem niewłaściwych danych w sprawozdaniach Wojewody za te lata, złożonych do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania Kuratora w zakresie przygotowania do realizacji modułu 3 Programu i podziału środków na zadania w nim określone

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą, Kurator realizował zadania w ramach modułu 3 Programu na podstawie, zawartego 7 marca 2019 r., Porozumienia pomiędzy Wojewodą Mazowieckim a Kuratorem⁸. Kurator przyjął do realizacji zadania określone w rozporządzeniu RM w sprawie modułu 3. W Porozumieniu nie określono szczegółowo zadań, przekazanych Kuratorowi do realizacji⁹.

Kurator w ramach modułu 3 Programu realizował zadania polegające w szczególności na:

⁷ Dalej: Minister EN, do 19 października 2020 r. – Minister Edukacji Narodowej.

⁸ W sprawie powierzenia Mazowieckiemu Kuratorowi Oświaty zadań wynikających z wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 (dalej: Porozumienie). W okresie objętym kontrolą Porozumienie nie było zmieniane.

⁹ Do zakresu Wojewody należało: występowanie o zwiększenie, z właściwej rezerwy celowej, planu wydatków w części budżetu, której jest dysponentem, przekazywanie organom prowadzącym środków budżetu państwa na zadania określone w umowach dotacji oraz publikowanie na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego wykazu organów prowadzących, które otrzymały wsparcie finansowe.

- przyjmowaniu od organów prowadzących szkoły wniosków o udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadania w ramach ww. modułu w terminie do 30 kwietnia każdego roku;
- powołaniu Zespołu do oceny wniosków organów prowadzących oraz zapewnieniu warunków pracy tego Zespołu;
- publikowaniu Biuletynie Informacji Publicznej Kuratorium Oświaty w Warszawie (dalej: BIP Kuratorium) wykazu organów prowadzących wraz z wysokością udzielonego wsparcia finansowego w odniesieniu do szkół objętych wsparciem;
- przekazywaniu ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania zbiorczej informacji o wysokości kwot wsparcia finansowego przyznanych poszczególnym szkołom wraz z kopią protokołu z przeprowadzonej oceny wniosków w terminie 5 dni od dnia opublikowania wykazu szkół, którym przyznano wsparcie;
- przygotowaniu podziału środków budżetu państwa w ramach wsparcia finansowego dla organów prowadzących szkoły, zgodnie z zawartymi umowami;
- zawieraniu z organami prowadzącymi umów dotacji na realizację zadań w ramach modułu 3 oraz dokonywaniu rozliczenia środków budżetu państwa przekazanych w ramach wsparcia finansowego;
- dokonaniu oceny efektów realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu w danym roku i składaniu ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania sprawozdania wynikającego z § 16 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3 — w terminie do 15 kwietnia roku następującego po roku udzielenia wsparcia finansowego.

(akta kontroli str. 4-21, 57-59)

W Regulaminie Organizacyjnym Kuratorium¹⁰ (dalej: Regulamin) *wykonywanie zadań Kuratorium związanych z realizacją programów rządowych we współpracy z właściwymi wydziałami i innymi podmiotami* (§ 26 ust. 2 pkt 22 Regulaminu) zostało przypisane Wydziałowi Informacji i Programów Rządowych (dalej: Wydział IPR).

Mazowiecki Wicekurator Oświaty podała m.in., że oprócz ww. Wydziału zadania wynikające z Programu realizował: Zespół Finansowo-Księgowy, Główny Księgowy oraz Wydział Administracji i Kadr (w zakresie skanowania i rejestracji wpływającej do urzędu korespondencji).

W zakresach obowiązków sześciu pracowników Wydziału IPR¹¹ zawarto zadania dotyczące Programu, które polegały m.in. na: informowaniu beneficjentów o programach rządowych, konkursach ofert i sposobach ich realizacji, przygotowywaniu zestawień w zakresie realizowanych programów rządowych i konkursów ofert, przygotowywaniu umów podpisywanych z beneficjentami, przygotowywaniu projektów komunikatów do publikacji na stronie internetowej Kuratorium, w BIP i w intranecie.

(akta kontroli str. 4-52, 57-59, 823-854)

¹⁰ Zarządzenie nr 27 Mazowieckiego Kuratora Oświaty z dnia 18 maja 2018 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Kuratorium Oświaty w Warszawie, zmienione Zarządzeniem Nr 31 Mazowieckiego Kuratora Oświaty z dnia 22 maja 2019 r.

¹¹ Analizie poddano zakresy obowiązków (obowiązujące w okresie objętym kontrolą) pracowników bezpośrednio związanych z realizacją Programu - specjalistów w Kuratorium Oświaty w Warszawie. Trzech z nich zostało zatrudnionych w 2020 r. (jeden od 31 stycznia 2020 r., drugi od 1 października 2020 r., a trzeci pracował od 20 lutego 2020 r. do 8 sierpnia 2020 r.).

2. Zgodnie z § 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3 Kurator, zarządzeniem Nr 34 z 22 maja 2019 r.¹², powołał Zespół do oceny wniosków o udzielenie wsparcia finansowego w ramach ww. modułu, składający się z ośmiu osób¹³, zarówno pracowników Kuratorium¹⁴, jak i przedstawicieli Wojewody¹⁵. Wykonanie zarządzenia powierzono Dyrektorowi Wydziału IPR. Zespół został powołany w czasie umożliwiającym ocenę wniosków w terminach określonych w § 7 ust. 1 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3. Wnioski o udzielenie wsparcia finansowego, składane przez organy prowadzące w latach 2019-2021, Zespół rozpatrzył odpowiednio w okresach: 23-29 maja 2019 r., 21-29 maja 2020 r., 6-14 maja 2021 r.

(akta kontroli str. 4-21, 53-56, 219-319)

Mazowiecki Wicekurator Oświaty podała, że Kurator zapewniał obsługę Zespołu poprzez realizację takich działań jak m.in.: organizacja miejsca posiedzeń Zespołu; ustalanie terminów ich odbywania; zapewnienie materiałów biurowych i obsługi technicznej; przygotowanie niezbędnej dokumentacji; wsparcie w zakresie interpretacji aktów prawnych, weryfikacji podpisów na wnioskach przesyłanych poprzez platformę ePUAP oraz udzielania bieżących informacji dotyczących realizacji Programu.

(akta kontroli str. 4-21)

W latach 2019-2021 (do 30 czerwca) Kuratorium otrzymało od Wojewody na obsługę Zespołu dotacje celowe w łącznej wysokości 129,2 tys. zł¹⁶, z czego: w 2019 r. – 42,6 tys. zł (0,8% kwoty przyznanej na 2019 r.), a w latach 2020-2021 po 43,3 tys. zł (0,8% kwot przyznanych na 2020 r. i 2021 r.).

Kuratorium w okresie objętym kontrolą ze środków finansowych przeznaczonych na obsługę Zespołu wydatkowało łącznie 86,5 tys. zł, co stanowiło 67% kwoty przekazanej przez Wojewodę, z tego w:

- 2019 r. – 42,6 tys. zł, tj. 100% kwoty otrzymanej (zakupiono m.in.: komputery, skaner, papier ksero, artykuły biurowe, tonery);
- 2020 r. – 43,3 tys. zł, tj. 100% kwoty otrzymanej (zakupiono m.in.: laptopy, papier ksero, artykuły biurowe, tonery);
- 2021 r. – 0,6 tys. zł¹⁷, tj. 13,6% kwoty otrzymanej (zakupiono m.in.: tonery, monitor).

¹² Zarządzenie Nr 34 Mazowieckiego Kuratora Oświaty z 22 maja 2019 r. w sprawie powołania Zespołu do oceny wniosków o udzielenie wsparcia finansowego w ramach modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” dotyczącego wspierania w latach 2019-2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków.

¹³ Skład Zespołu został zmniejszony do siedmiu osób zarządzeniem Nr 26 Mazowieckiego Kuratora Oświaty z 21 maja 2020 r. zmieniającym zarządzenie Nr 34 z 22 maja 2019 r.

¹⁴ W roku 2019 – sześciu, natomiast w latach 2020-2021 – pięciu.

¹⁵ W roku 2019 – dwóch, natomiast w latach 2020-2021 – jeden.

¹⁶ W 2019 r. dla Województwa Mazowieckiego przyznano maksymalnie 43,0 tys. zł, na realizację zadań w ramach modułu 3, a w latach 2020-2021 – po 43,7 tys. zł, zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia RM w sprawie modułu 3.

¹⁷ Do 26 lipca 2021 r.

Do kosztów obsługi realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu, wbrew postanowieniom określonym w § 5 ust. 6 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3, zaliczono wydatki rzeczowe, w łącznej kwocie 3 448,00 zł, poniesione w 2019 r., na zakup komputera i monitora, które nie były bezpośrednio związane z obsługą Zespołu, co zostało szczegółowo opisane w pkt 1 w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 970-976, 1000-1004, 1045-1071)

W latach 2019-2021 do Kuratorium wpłynęło łącznie 750 wniosków organów prowadzących o udzielenie wsparcia finansowego (w 2019 r. - 279, w 2020 r. - 235, w 2021 r. - 236), z czego 530 spełniało wymogi formalne i zostało zakwalifikowanych do oceny merytorycznej (w 2019 r. - 213, w 2020 r. - 138, w 2021 r. - 179).

Nie wystąpiły przypadki rozpatrywania przez Zespół:

- wniosków o udzielenie wsparcia finansowego, które zostały złożone (lub nadane) po terminie określonym w § 6 ust. 1 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3, tj. po 30 kwietnia danego roku;
- wniosków o udzielenie wsparcia finansowego, które nie dotyczyły realizacji zadań wymienionych w § 2 ust. 2 i 3 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3;
- więcej niż jednego wniosku o udzielenie wsparcia finansowego złożonego przez ten sam organ prowadzący, w danym roku budżetowym.

W 2019 r. wystąpiły cztery przypadki złożenia przez ten sam organ prowadzący więcej niż jednego wniosku, w 2020 r. siedem, a w 2021 r. dwa¹⁸.

(akta kontroli str. 4-21, 219-319, 443-822)

3. Szczegółowe badanie NIK dotyczące 18 wniosków organów prowadzących (gmin) o udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadania w ramach modułu 3 (po sześć z każdego roku objętego kontrolą)¹⁹ wykazało, że:

- wszystkie wnioski zawierały elementy określone w § 6 ust. 2 pkt 1-8 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3, w tym m.in.: nazwę, adres siedziby, numery REGON i NIP organu prowadzącego, łączną wnioskowaną kwotę wsparcia finansowego na realizację zadań w ramach modułu 3, wykaz szkół objętych wnioskiem wraz z informacją o wkładzie własnym organu prowadzącego i jego wysokości w odniesieniu do każdej z tych szkół i zostały sporządzone według wzoru ustalonego przez Ministra EN;
- ocena punktowa wniosków, zastosowana przez Zespół przy ocenie pod względem merytorycznym, była zgodna z przepisami § 8 ust. 4 pkt 1-4 i ust. 5 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3. Oceny tej dokonywano odrębnie w odniesieniu do każdej szkoły objętej wnioskiem, co było zgodne z przepisami § 8 ust. 8 tego rozporządzenia. Z przeprowadzonej przez Zespół oceny formalnej i merytorycznej wniosków o udzielenie wsparcia finansowego w okresie objętym kontrolą sporządzano *Karty oceny wniosków*. Wzór tych kart, odzwierciedlający

¹⁸ Według stanu na 30 lipca 2021 r.

¹⁹ Wnioski, które zostały ocenione pozytywnie pod względem formalnym, tj. w 2019 r. – wnioski gmin: Radom, Zabrodzie, Grójec, Stronie, Celestynów, Gózd; 2020 r. – wnioski gmin: Radom, Grójec, Długosiodło, Łochów, Nur, Wierzbno; 2021 r. – wnioski gmin: Radom, Belsk Duży, Huszlew, Strzegowo, Wyśmierzyce, Białobrzegi. Próbkę dobrano w sposób celowy według osądu kontrolera.

proces oceny wniosków zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym, został opracowany przez pracowników Kuratorium będących członkami Zespołu;

- Zespół dokonując oceny wniosków uwzględniał deklarowane przez organ prowadzący zapewnienie wkładu własnego w wysokości co najmniej 20% kwoty kosztów realizacji zadania, do czego zobowiązywał § 3 ust. 3 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3. Mazowiecki Wicekurator Oświaty podała m.in., że *Nie ma obowiązku przedkładania na etapie składania wniosku dokumentacji poświadczającej poniesienie wydatków w ramach wkładu rzeczowego. Uzasadnione jest to również tym, że organ prowadzący na tym etapie nie posiada wiedzy, czy wniosek w odniesieniu do danej szkoły uzyska dofinansowanie. Zatem dodatkowa dokumentacja na tym etapie byłaby zbędna. Wartość wkładu rzeczowego jest potwierdzana fakturami lub innymi dokumentami uzupełniającymi o wartości dowodowej równoważnej fakturom na etapie dokonywania rozliczenia finansowego, przedkładanego przez organ prowadzący w ramach rozliczenia wykorzystanej dotacji, w styczniu roku następującego po roku realizacji zadania (...);*
- Zespół dokonał oceny wszystkich wniosków w terminach określonych w § 7 ust. 1 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3 (w 2019 r. protokół zawierający oceny wniosków został sporządzony 30 maja, w 2020 r. – 29 maja, w 2021 r. – 20 maja);
- Zespół na etapie oceny wniosków nie występował do organów prowadzących o ich uzupełnienie lub korektę. Mazowiecki Wicekurator Oświaty podała m.in., że procedura składania i oceny wniosków o udzielenie wsparcia finansowego, określona w rozporządzeniu RM w sprawie modułu 3, nie przewiduje występowania do organów prowadzących o uzupełnienie złożonych wniosków. Ponadto bardzo krótki czas wyznaczony na realizację Programu przez wojewodów nie pozwala na występowanie do organów prowadzących o wyjaśnienia;
- z każdej przeprowadzonej oceny wniosków Zespół sporządził protokół, zawierający wszystkie elementy, o których mowa w § 8 ust. 9 pkt 1-4 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3 i przekazał go Kuratorowi (w 2019 r. protokół przekazano 3 czerwca, po czterech dniach od jego sporządzenia, w 2020 r. - również 3 czerwca, po pięciu dniach od jego sporządzenia, a w 2021 r. - 25 maja, po pięciu dniach od jego sporządzenia).

(akta kontroli str. 219-319, 1072-1074, 1075-1187)

4. Analiza czterech wniosków organów prowadzących (gmin) o udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadania w ramach modułu 3 (dwa z 2019 r. i po jednym z 2020 i 2021 r.)²⁰, które zostały negatywnie rozpatrzone przez Zespół wykazała, że było to spowodowane:

- w trzech przypadkach brakami formalnymi polegającymi m.in. na: niezawarciu wykazu szkół (gmina Grójec), niezgodności ze stanem faktycznym informacji podanych we wniosku (gmina Zabrodzie), braki w części drugiej wniosku

²⁰ 2019 r. – wnioski gmin: Białobrzegi (Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Białobrzegach), Radzanów (Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Zespół Szkół – Szkoła Podstawowa im. Michaliny Czechowskiej); 2020 r. – wniosek gminy Zabrodzie (Szkoła Podstawowa im. Cypriana Kamila Norwida w Dębinkach, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zabrodziu, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Adelinie); 2021 r. – wniosek gminy Grójec (Publiczna Szkoła Podstawowa w Częstoniewie, Publiczna Szkoła Podstawowa w Bikówku, Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3). Próbę dobrano w sposób celowy według osądu kontrolera.

dotyczące m.in. wskazania rodzaju zadania objętego wnioskiem oraz posiadanych pomieszczeń (gmina Radzanów),

- w jednym przypadku błędem merytorycznym we wniosku polegającym na wykazaniu w kalkulacji planowanych kosztów realizacji zadania wydatków majątkowych, co było niezgodne z § 4 ust. 2 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3 (gmina Białobrzegi).

(akta kontroli str.443-882, 1072-1187)

W latach 2019-2021 Kurator, zgodnie z § 10 ust. 5 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3, kwalifikował w drodze trzech losowań do objęcia wsparciem finansowym szkoły, które zgodnie z protokołem Zespołu uzyskiwały taką samą liczbę punktów i powinny zostać objęte wsparciem finansowym jako ostatnie:

- w 2019 r. taką samą liczbę punktów (15) uzyskiwało 60 szkół. W drodze losowania do objęcia wsparciem finansowym zakwalifikowano 18 szkół. Organy prowadzące tych szkół (gmina: Łochów, Mława, Gostynina, Otwock, Sochaczew, m.st. Warszawy, powiat Mławski) otrzymały dotacje celowe w łącznej kwocie 783,8 tys. zł;
- w 2020 r. taką samą liczbę punktów (15) uzyskiwały 44 szkoły. W drodze losowania do objęcia wsparciem finansowym zakwalifikowano 27 szkół. Organy prowadzące tych szkół (gmina: Błędów, Długosiodło, Gąbin, Górzno, Grójec, Legionowo, Łochów, m.st. Warszawy, Kościelny, Nasielsk, Nowe Miasto nad Pilicą, Nur, Prażmów, Pułtusk, Radomia, Siedlce, Sochaczew, Szczutowo, Wąsewo i powiat Gostyniński) otrzymały dotacje celowe w łącznej kwocie 1 467,8 tys. zł;
- w 2021 r. taką samą liczbę punktów (15) uzyskiwało 28 szkół. W drodze losowania do objęcia wsparciem finansowym zakwalifikowano 11 szkół. Organy prowadzące tych szkół (gmina: Belsk Duży, Głowaczów, Huszlew, Kosów Lacki, Legionowo, Płock, Pułtusk, Sobienie-Jeziory, Sochocin i powiat Otwocki) otrzymały dotacje celowe w łącznej kwocie 757,4 tys. zł.

Mazowiecki Wicekurator Oświaty podała m.in., że w 2019 r. losowanie odbywało się w tradycyjnej formie (manualnej), natomiast w 2020 i 2021 r. za pomocą narzędzia informatycznego w formacie Excel (wynik losowania został zapisany w formacie pdf).

W 2020 r. i 2021 r. po przeprowadzeniu losowania szkół (zgodnie z protokołem, szkoły, które otrzymały taką samą liczbę punktów i powinny zostać objęte wsparciem jako ostatnie) pozostała jeszcze do rozdysponowania kwota, w ramach której można było objąć wsparciem szkołę z grupy szkół uczestniczących w losowaniu (które nie zostały wylosowane). Te szkoły zostały zakwalifikowane do objęcia wsparciem jako ostatnie, zgodnie z § 10 ust. 6 rozporządzenia i tak w: 2020 r. jedna szkoła otrzymała dotację w wysokości 75,7 tys. zł²¹, natomiast w 2021 r. dwie szkoły otrzymały dotację w łącznej wysokości 50,0 tys. zł²².

(akta kontroli str. 219-319, 443-822)

²¹ Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi Nr 8 im. Aleksandra Macieszy w Płocku w Zespole Szkół Nr 5 (organ prowadzący – gmina Płock).

²² W tym: 25,0 tys. zł dla Szkoły Podstawowej nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Legionowie (organ prowadzący – gmina Legionowo) i 25,0 tys. zł dla Szkoły Podstawowej nr 2 im. Kornela Makuszyńskiego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 2 w Legionowie (organ prowadzący – gmina Legionowo).

W okresie objętym kontrolą Kurator dokonywał podziału środków i sporządzał wykaz organów prowadzących wraz z wysokością udzielonego wsparcia finansowego w odniesieniu do poszczególnych szkół (wskazanych na podstawie protokołu Zespołu) objętych tym wsparciem. W 2019 r. i 2020 r. wykaz sporządzono 3 czerwca i tego samego dnia opublikowano na stronie BIP Kuratorium, a w 2021 r. wykaz sporządzono 25 maja i tego samego dnia został opublikowany na stronie BIP Kuratorium. Ww. wykazy zostały równolegle przekazane Wojewodzie w celu ich opublikowania w BIP Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

Kurator po opublikowaniu ww. wykazu w BIP Kuratorium, nie otrzymał od żadnego organu prowadzącego szkoły pisemnych informacji o rezygnacji z udzielonego wsparcia, o której mowa w § 10 ust. 3 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3.

(akta kontroli str.219-392, 823-927)

5. W okresie objętym kontrolą Kurator (reprezentujący Wojewodę) zawarł z organami prowadzącymi szkoły łącznie 172 umowy dotyczące realizacji zadań w ramach modułu 3. Łączna wysokość dotacji, określona w tych umowach dla 251 szkół, wynosiła 16 154,1 tys. zł, z czego: w 2019 r. – 5 325,0 tys. zł dla 65 organów prowadzących (dla 87 szkół), w 2020 r. – 5 413,6 tys. zł dla 54 organów prowadzących (dla 86 szkół), w 2021 r. – 5 415,5 tys. zł dla 53 organów prowadzących (dla 78 szkół).

Szczegółowe badanie NIK próby 30 ww. umów (po 10 z każdego roku budżetowego objętego kontrolą)²³, na podstawie których przekazano łącznie 4 227,4 tys. zł²⁴ na wsparcie realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu wykazało, że:

- w każdym przypadku Kurator wywiązał się z obowiązku niezwłocznego zawierania umów o udzielenie dotacji z organami prowadzącymi szkoły²⁵, tj. nie później niż w ciągu siedmiu dni od dnia zwiększenia budżetu Wojewody Mazowieckiego środkami z rezerwy celowej budżetu państwa;
- umowy zawierały wszystkie elementy, o których mowa w art. 150 ust. 2 pkt 1-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁶ (dalej: ufp), w tym m.in.: szczegółowy opis zadania, na jaki dotacja została przyznana, termin jego wykonania (do 31 grudnia danego roku budżetowego), wysokość udzielonej dotacji, termin i sposób jej rozliczenia, termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji (do dnia 15 stycznia) oraz tryb kontroli wykonania zadania (m.in. na podstawie dokumentacji i innych nośników informacji, które mają lub mogą mieć znaczenie dla oceny prawidłowości wykonania zadania, przekazanych przez dotowanego oraz w siedzibie dotowanego w miejscu realizacji zadania);

²³ 2019 r. – umowy z gminami: Radom, Zabrodzie, Grójec, Stronie, Celestynów, Gózd, Małkinia Góra, Orońsko, Zawidz, Nasielsk; 2020 r. – umowy z gminami: Radom, Grójec, Długosiodło, Łochów, Nur, Wierzbno, Krasne, Prażmów, Karniewo, Garwolin; 2021 r. – umowy z gminami: Radom, Belsk Duży, Huszlew, Strzegowo, Wyśmierzyce, Białobrzegi, Szydłowiec, Zwolen, Czeranów, Lipowiec Kościelny. Próbę dobrano w sposób celowy według osądu kontrolera.

²⁴ Z czego: w 2019 r. przekazano 1 455,8 tys. zł, w 2020 r. przekazano 1 354,9 tys. zł zaś w 2021 r. przekazano 1 416,7 tys. zł. Do dnia zakończenia kontroli środki finansowe przyznane w 2021 r. nie zostały rozliczone.

²⁵ W 2019 r. umowy zawierano w dniu zwiększenia budżetu – 27 czerwca. W 2020 i 2021 r. umowy zawierano najpóźniej w ciągu pięciu dni od zwiększenia budżetu Wojewody Mazowieckiego (w 2020 r. budżet zwiększono 25 czerwca, a w 2021 r. – 23 czerwca).

²⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.

- w przypadku jednej badanej umowy (zawartej z gminą Gózd) Kurator²⁷ zawarł aneks do umowy w związku ze zmianą kalkulacji kosztów;
- w przypadku jednej badanej umowy (zawartej z gminą Zabrodzie), pomimo, iż pracownik Kuratorium wydał ustną zgodę na zmianę zakresu przedmiotowego umowy, nie wywiązano się z obowiązku zmiany umowy w formie pisemnej. Stanowiło to naruszenie § 9 w zw. z § 1 ust. 1 umów dotacji, co zostało szczegółowo opisane w pkt 2 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 219-319, 393-399, 410-442, 1072-1074, 1188-1251)

W okresie objętym kontrolą Kuratorium nie przeprowadziło żadnej kontroli w miejscu realizacji zadania lub w siedzibie dotowanego. Mazowiecki Wicekurator Oświaty podała m.in., że kontrola prawidłowości wykonania zadania przez organ prowadzący, w tym wydatkowania przekazanych mu środków finansowych realizowana jest dwutorowo, przez dwie niezależne komórki urzędu: poprzez analizę sprawozdawczości finansowej (rozliczenie dotacji), realizowaną w styczniu przez Zespół Finansowo-Księgowy oraz poprzez analizę sprawozdawczości całościowej z realizacji zadania, realizowaną przez Wydział IPR. Ponadto podała m.in., że postanowienia umowy umożliwiają przeprowadzanie kontroli w miejscu realizacji zadania, ale nie obligują do podejmowania takich działań. Narzędzie to może być przydatne w przypadku wystąpienia szczególnej sytuacji, która wymagałaby podjęcia działań w terenie, natomiast w okresie epidemii COVID-19, kiedy szkoły pracowały zdalnie, przeprowadzenie kontroli w miejscu realizacji zadania było bardzo trudne lub nawet niemożliwe.

(akta kontroli str. 4-21, 443-927, 1188-1249)

Badanie 12 rozliczeń dotacji (sprawozdań finansowych)²⁸ przyznanych w latach 2019-2020, złożonych do Kuratorium przez organy prowadzące szkoły wykazało, że:

- we wszystkich przypadkach rozliczenia przekazano w terminie określonym w umowach dotacji, tj. do 15 stycznia roku następnego po roku przyznania dotacji;
- każdorazowo, zgodnie z postanowieniami zawartych umów dotacji, do rozliczenia załączano zestawienia ilościowo-wartościowe wydatków dokonywanych w ramach udzielonego wsparcia finansowego wraz z fakturami i innymi dokumentami księgowymi potwierdzającymi zrealizowanie wydatków;
- szkoły objęte wsparciem finansowym zrealizowały zadania wykazane w umowach dotacji, natomiast w przypadku trzech gmin²⁹ rozliczenia zostały zaakceptowane pomimo występujących rozbieżności pomiędzy kalkulacją kosztów realizacji zadania zawartą we wniosku o udzielenie wsparcia finansowego (który stanowił integralną część umowy) a faktycznym rozliczeniem wydatków, co zostało szczegółowo opisane w pkt 3b sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- w przypadku jednej gminy (Grójec) rozliczono zakup w 2019 r. innych sprzętów niż te, które zostały wykazane we wniosku, co zostało szczegółowo opisane w pkt 3a sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;

²⁷ Reprezentujący Wojewodę.

²⁸ Tj. sześć z 2019 r. (gminy: Radom, Zabrodzie, Grójec, Stronie, Celestynów, Gózd) oraz w sześć z 2020 r. (gminy: Radom, Grójec, Długosiodło, Łochów, Nur, Wierzbno). Próbę dobrano w sposób celowy według osądu kontrolera.

²⁹ Wniosek gminy: Radom z 2019 r., Łochów z 2020 r. oraz Długosiodło z 2020 r.

- na żadnym z badanych rozliczeń dotacji (sprawozdaniu finansowym) nie wskazano daty jego zatwierdzenia, co zostało szczegółowo opisane w pkt 5 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- w trzech przypadkach Kurator zatwierdził rozliczenia³⁰, które nie zawierały części danych wymaganych we wzorze zestawienia wydatków dokonanych w ramach Programu, co zostało szczegółowo opisane w pkt 4 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- w trzech przypadkach doszło do zwrotu niewykorzystanej dotacji w łącznej kwocie 3 289,29 zł. W dwóch przypadkach³¹ zwrot nastąpił, w terminie określonym w umowie, natomiast w jednym przypadku³² zwrot środków nastąpił po upływie terminu przewidzianego w umowie, w związku z tym dotowanemu zostały naliczone odsetki.

Kurator nie stwierdził przypadków dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem oraz pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

(akta kontroli: str.4-21,60-67,402-409, 443-833, 928-936, 1072-1074, 1188-2431)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Kuratorium, do kosztów obsługi realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu, zaliczono wydatki rzeczowe w kwocie 3 448,00 zł, które nie były związane bezpośrednio z obsługą Zespołu do spraw oceny wniosków. Było to niezgodne z § 5 ust. 6 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3. Wydatki te zostały poniesione na zakup w 2019 r. komputera (2 549,00 zł) oraz monitora (899,00 zł). Zakupione urządzenia były wykorzystywane przez pracownika Zespołu Finansowo-Księgowego, który nie wykonywał zadań związanych bezpośrednio z obsługą Zespołu.

Kurator podała m.in., że *niezależnie od zadań Zespołu, obowiązkiem wojewody, zgodnie z § 7 ust. 3 rozporządzenia jest zapewnienie obsługi zespołu. Wsparcie obsługi zespołu polega w szczególności na: (...) zapewnieniu obsługi technicznej dla Zespołu, zapewnieniu sprzętu niezbędnego do pracy Zespołu, przygotowaniu niezbędnej dokumentacji dotyczącej Programu dla Zespołu: wnioski (zarejestrowane i posegregowane w teczkach), wydruki kart oceny, wydruki ePUAP-ów, przygotowaniu wydruku aktów prawnych regulujących zasady realizacji programu i innych niezbędnych dokumentów, (...) Zadania te realizowane są przy wsparciu innych pracowników (...) zajmujących się sprawami finansowymi (dokonywanie podziału środków wg klasyfikacji budżetowej, występowanie do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego o środki finansowe, rozliczanie i wsparcie w rozliczaniu zadania). (...) Zakupiony sprzęt służył również pracownikom podczas realizacji zadań w okresie pracy zdalnej podczas pandemii. (...) Podsumowując, zakupiony sprzęt służy zarówno członkom Zespołu, jak również innym pracownikom, zajmującym się bezpośrednio obsługą Zespołu.*

NIK zwraca uwagę, że zadania wykonywane przez pracownika Zespołu Finansowo-Księgowego, o których mowa w wyjaśnieniach nie są w żaden sposób powiązane z bezpośrednią obsługą Zespołu. Zgodnie z § 8 ust. 1 oraz § 9 ust. 9 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3, Zespół dokonuje oceny wniosków organów prowadzących pod względem formalnym i merytorycznym, a jego pracę kończy

³⁰ Rozliczenie finansowe gminy: Grójec za 2019 r., Zabrodzie za 2019 r. i Grójec za 2020 r.

³¹ Gmina Stroniec zwróciła 139,87 zł (dot. 2019 r.), gmina Gózd – 0,01 zł (dot. 2019 r.)

³² Gmina Łochów zwróciła 3 149,41 zł, w tym 15,00 zł odsetek od nieterminowego zwrotu dotacji (dot. 2020 r.).

sporządzenie protokołu z przeprowadzonej oceny. Zadania, które wykonywał ww. pracownik, polegające na: dokonywaniu podziału środków według klasyfikacji budżetowej, występowaniu do Wojewody o środki finansowe oraz rozliczaniu dotacji, nie wchodziły więc w zakres obsługi Zespołu.

(akta kontroli str. 60-67, 970-978, 1000-1004, 1045-1075)

2. W przypadku jednej badanej umowy dotacji³³ dotyczącej 2019 r. (zawartej z gminą Zabrodzie) pracownik Kuratorium wydał ustną zgodę na zmianę jej zakresu rzeczowego, pomimo że § 9 tej umowy obligował strony do dokonywania wszelkich zmian i uzupełnień umowy z zachowaniem formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Gmina Zabrodzie ze środków dotacji otrzymanej w 2019 r. dokonała zakupu dwóch dodatkowych zmywarek wraz z montażem za łączną kwotę 10 876,40 zł (5 225,58 zł za sztukę i 425,24 zł za montaż), niewskazanych we wniosku o udzielenie wsparcia finansowego stanowiącym załącznik do ww. umowy.

Kurator podała m.in., że zgodnie z rozporządzeniem RM w sprawie modułu 3 w § 6 ust. 2 pkt 5 lit. f szkoła składa wniosek, który zawiera informację o planowanych sposobach wsparcia finansowego. Nie występują tu zapisy dotyczące braku możliwości zmiany w pozycjach oraz ilościach w ramach realizacji zadania. Przesunięcia dokonane przez ww. organy prowadzące mogły występować zgodnie z informacją we wniosku o planowanych sposobach wsparcia finansowego w wyniku bardzo dużych wahań cen na rynku w związku z dużym przedziałem czasowym od momentu złożenia wniosku do realizacji zadania, co było niezależne od organów prowadzących. Dodatkowo podała, że drogą telefoniczną gmina Zabrodzie poinformowała Kuratorium Oświaty, że w wyniku przeprowadzonego przetargu na wyposażenie kuchni w budynku szkoły w Adelinie powstały oszczędności w stosunku do szacowanej wartości zamówienia w kwocie 12 468,75 zł. Organ prowadzący - Gmina Zabrodzie, po konsultacjach telefonicznych z pracownikiem Kuratorium Oświaty, otrzymała zgodę na taki zakup, tj. – 2 dodatkowych zmywarek (faktura nr 151/EP/12/2019 oraz faktura nr 146/EP/12/2019). Znaczącym argumentem był duży wkład finansowy, który Gmina Zabrodzie rozliczyła w ramach dotacji, tj. 80 000 zł, zgodnie z rozporządzeniem. Wkład finansowy gminy powinien wynosić 20 000,00 zł. Gmina we wniosku wykazała 157 211,50 zł - wkład finansowy, a faktycznie w ostatecznym rozliczeniu ten wkład wyniósł 279 742,72 zł. Wynika z tego, że zwiększyła go o kwotę 122 531,22 zł. W związku z powyższym należy uznać, że gmina Zabrodzie w ramach realizacji zadania zakupiła dodatkowy sprzęt (2 zmywarki) z własnych środków, a jedynie wykazała te pozycje w rozliczeniu. Zakup 2 dodatkowych zmywarek w Szkole Podstawowej w Adelinie przyczynił się do podniesienia jakości wydawanych posiłków dla dzieci i młodzieży tej szkoły.

NIK zwraca uwagę, zmiana ilości sprzętu kupowanego w ramach zadań modułu 3 Programu stanowi zmianę postanowień umowy, a co za tym idzie winna być dokonana w formie pisemnej. Należy również podkreślić, że dotowany może wydatkować środki z dotacji celowej tylko na zadanie będące przedmiotem umowy, w tym przypadku określone szczegółowo we wniosku o udzielenie wsparcia finansowego, stanowiącym załącznik do umowy. Dokumenty przedłożone kontrolerom NIK nie potwierdzają wyjaśnień, że gmina Zabrodzie dokonała zakupu dwóch dodatkowych zmywarek ze środków własnych, bowiem z dowodu księgowego przedłożonego przez ww. gminę wynika, że zakup ten w całości został sfinansowany ze środków dotacji w ramach modułu 3 Programu.

³³ Umowa Nr 50/POS/2019/JST z dnia 27 czerwca 2019 r.

Kontrola NIK wykazała również, że w przypadku innych gmin (np. gminy Gózd, Ceglów, Maciejowice), w związku ze zmianą zakresu wykonywanych prac lub kupowanych składników, dokonano zmian umowy z zachowaniem formy pisemnej.

(akta kontroli str. 60-67, 410-442, 944-969, 979-984, 1072-1074, 1188-2427)

3. W Kuratorium zatwierdzono cztery z 12 rozliczeń z wydatkowania środków z dotacji celowej objętych badaniem, pomimo że dotowani dokonali zakupu z naruszeniem postanowień § 1 ust. 1 umów dotacji³⁴, w których dotujący zobowiązał się udzielić dotowanemu dotacji celowej ze środków budżetowych z przeznaczeniem na realizację Programu – na podstawie wniosków organów prowadzących o udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadania w ramach modułu 3, stanowiących załącznik nr 1 do tych umów. Powyższe umowy nie były przez Kuratora³⁵ aneksowane. Było to działanie nierzetelne. I tak:

a) zatwierdzono rozliczenie dotacji gminy Grójec za 2019 r., pomimo, że ze środków dotacji zakupiono sprzęt kuchenny nieobjęty wnioskiem o udzielenie wsparcia finansowego na łączną kwotę 2 029,99 zł (z tego komplet noży za 549,99 zł i mikser ręczny za 1 480,00 zł)³⁶. Ponadto gmina Grójec zakupiła mniejszą, niż wykazała we wniosku, liczbę krzeseł (dwa rodzaje), stolików (dwa rodzaje) oraz stołów³⁷.

Kurator wyjaśniła m.in., że *pozycje wykazane w fakturze zostały zakwestionowane na etapie weryfikacji rozliczenia finansowego. Jednakże w wyniku ustaleń gmina Grójec oświadczyła, że otrzymała zgodę telefoniczną od pracownika Kuratorium Oświaty na dokonanie dodatkowych zakupów (...), w ramach wygenerowanych oszczędności. Z powodu bardzo krótkiego czasu, tj. 5 dni na rozliczenie całej dotacji, przy bardzo dużej liczbie organów prowadzących tj. 65, w tym 84 szkół, nie sposób było zweryfikować przekazaną informację od gminy. Weryfikacji należało dokonać z byłym pracownikiem zatrudnionym na stanowisku rozliczania projektu „Posiłek w szkole i w domu”.* Dodatkowo podała, że *z powodu braku czasu i możliwości weryfikacji uzyskanych informacji od gminy Grójec (pracownik rozwiązał stosunek pracy) Kuratorium przychyliło się do uzyskanych wyjaśnień i zaliczyło na korzyść organu prowadzącego przedstawione wyjaśnienia, a tym samym zaakceptowało rozliczenie.*

Należy zwrócić uwagę, że powyższe wyjaśnienia stoją w sprzeczności ze stanem faktycznym ustalonym w trakcie kontroli NIK w Urzędzie Gminy i Miasta w Grójcu, bowiem Burmistrz Gminy i Miasta Grójec wyjaśnił, że zmiany w zakupie mebli i sprzętu kuchennego (nieobjętego wnioskiem) nie były konsultowane przez szkołę z organem prowadzącym (gminą Grójec), który otrzymał wiedzę, w tym zakresie dopiero w trakcie kontroli NIK (2 września 2021 r.). Decyzje o zmianach podjęła Zastępca Dyrektora Publicznej Szkoły Podstawowej nr 2 im. Józefa Wybickiego w Grójcu. Organ prowadzący nie mógł zatem zwracać się o taką zmianę w trakcie realizacji zadania (w 2019 r.).

(akta kontroli str. 60-67, 410-442, 944-984, 1072-1074, 1188-2431)

³⁴ Umowa Nr 9/POS/2019/JST z dnia 27 czerwca 2019 r. (gmina Grójec), Nr 17/POS/2019/JST z dnia 27 czerwca 2019 r. (gmina Radom), Nr 6/POS/2020/JST z dnia 29 czerwca 2020 r. (gmina Długosiodło), Nr 45/POS/2020/JST z dnia 30 czerwca 2020 r. (gmina Łochów).

³⁵ Reprezentującego Wojewodę.

³⁶ Faktura VAT nr 214/2019 z 2 września 2019 r. (sprzęt pod poz. 13 i 15).

³⁷ Sprawozdanie finansowe przesłane 7 stycznia 2020 r. oraz faktura o nr (S)FS-17/10/2019/RTS z 10 października 2019 r. We wniosku w poz. 19 gmina wykazała krzesło (typ 1) w ilości 64 szt., a w poz. 20 krzesło (typ 2) w ilości 12 szt. W rozliczeniu wykazano natomiast, że zakupiono po 24 szt. krzeseł typu 1 i 2, tj. o 16 mniej niż zakładano. W ww. wniosku (poz. 21) wykazano również stoliki (123 cmx82 cm) w ilości 16, zaś w poz. 22 stoliki (82 cmx82 cm) w ilości 4 szt. i w poz. 23 stoły stołkowe w ilości 3 szt. Z rozliczenia wynika, że zakupiono 8 stolików, tj. o 15 mniej niż zakładano.

b) zatwierdzono rozliczenia dotacji trzech gmin (Radom za 2019 r., Łochów za 2020 r. oraz Długosiodło za 2020 r.), pomimo że dokonały one zakupu sprzętu i mebli w liczbie innej niż wskazana we wniosku o udzielenie wsparcia finansowego (w kalkulacji kosztów realizacji zadania). Kuratorium nie występowało do tych gmin o wyjaśnienie tych rozbieżności.

Rozbieżności, o których mowa powyżej, zostały wykazane w wyniku kontroli NIK. I tak:

- gmina Radom we wniosku z 2019 r., dotyczącym Publicznej Szkoły Podstawowej nr 17 im. Przyjaciół Dzieci w Radomiu, w kalkulacji kosztów realizacji zadania w: poz. 6 wykazała stół produkcyjny z drzwiami suwanymi ze stali nierdzewnej w ilości pięć szt., koszt – 10 500 zł, natomiast z faktury³⁸ jak i rozliczenia finansowego wynika, że ostatecznie kupiono o dwa stoły mniej i rozliczono tylko 7 874 zł; poz. 7 wykazano stół produkcyjny z półką ze stali nierdzewnej w ilości 10 szt., koszt – 11 500 zł, natomiast z ww. faktury, jak i rozliczenia finansowego wynika, że ostatecznie kupiono o trzy stoły mniej i rozliczono tylko 7 964,25 zł; poz. 8 wykazano szafkę z drzwiami skrzydłowymi ze stali nierdzewnej w ilości siedem szt., koszt – 17 920 zł, natomiast z ww. faktury, jak i rozliczenia finansowego wynika, że ostatecznie kupiono o dwie szafki mniej i rozliczono tylko 7 964,25 zł; poz. 10 wykazano stół ze zlewem dwukomorowym ze stali nierdzewnej w ilości trzy szt., koszt – 4 200 zł, natomiast z ww. faktury, jak i rozliczenia finansowego wynika, że ostatecznie kupiono o dwa stoły mniej i rozliczono 4 305 zł;
- gmina Łochów we wniosku z 2020 r., dotyczącym Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Ostrówku w kalkulacji kosztów realizacji zadania w: poz. 4 wykazała konwektomat w ilości pięć szt., koszt – 916,35 zł, natomiast z faktury³⁹ oraz z rozliczenia finansowego wynika, że ostatecznie kupiono 10 szt. konwektomatów, tj. o pięć szt. więcej niż zakładano we wniosku i rozliczono 2 096,66 zł; poz. 6 wykazano podstawę z akcesoriami w ilości jedna szt., koszt – 5 988,00 zł, natomiast z ww. faktury oraz z rozliczenia finansowego wynika, że ostatecznie kupiono dwie podstawy z akcesoriami, tj. o jedną szt. więcej niż zakładano we wniosku i rozliczono 7 772,98 zł; poz. 12 wykazano regał do magazynu w ilości jedna szt., koszt – 2 460 zł, natomiast z ww. faktury oraz z rozliczenia finansowego wynika, że ostatecznie kupiono siedem regałów do magazynu, tj. o sześć szt. więcej niż zakładano we wniosku i rozliczono 6 750,94 zł; poz. 15 wykazano pojemnik termoizolacyjny z wkładami w ilości jedna szt., koszt – 1 583,00 zł, natomiast z ww. faktury oraz z rozliczenia finansowego wynika, że ostatecznie kupiono dwa pojemniki termoizolacyjne z wkładami, tj. o jedną szt. więcej niż zakładano we wniosku i rozliczono 742,86 zł; poz. 25 wykazano kubek w ilości sześć 100 szt., koszt – 603,00 zł, natomiast z ww. faktury oraz z rozliczenia finansowego wynika, że ostatecznie kupiono 244 szt. kubków, tj. o 144 szt. więcej niż zakładano we wniosku i rozliczono 981,38 zł;
- gmina Długosiodło we wniosku z 2020 r., dotyczącym Szkoły Podstawowej im. Ks. Jana Twardowskiego w Zespole Szkół w Starym Bosewie, w kalkulacji kosztów realizacji zadania w: poz. 3 wykazała zakup stolików prostokątnych ze stali nierdzewnej w ilości sześć szt. koszt – 2 940 zł, natomiast z faktury⁴⁰ jak i rozliczenia finansowego wynika, że ostatecznie kupiono i rozliczono osiem

³⁸ Nr FV1908/704 z dnia 13 sierpnia 20219 r.

³⁹ Nr 20/TEPN/00000203 i nr 20/TEPN/00000204 z dnia 19 października 2020 r.

⁴⁰ Nr FS-30/08/2020RST z dnia 31 sierpnia 2020 r.

stolików koszt - 1 859,40 zł, tj. o dwa więcej niż wykazano we wniosku; poz. 5 wykazała zakup krzeselka w ilości 36 szt. koszt – 3 204 zł, natomiast z ww. faktury, jak i rozliczenia finansowego wynika, że ostatecznie kupiono i rozliczono 38 krzeseł koszt - 3 936,20 zł, tj. o dwa krzesła więcej niż wykazano we wniosku.

Kurator wyjaśniła m.in., że zgodnie z rozporządzeniem RM w sprawie modułu 3 w § 6 ust. 2 pkt 5 lit. f szkoła składa wniosek, który zawiera informację o planowanych sposobach wsparcia finansowego. Nie występują tu zapisy dotyczące braku możliwości zmiany w pozycjach oraz ilościach w ramach realizacji zadania. Przesunięcia dokonane przez ww. organy prowadzące mogły występować zgodnie z informacją we wniosku o planowanych sposobach wsparcia finansowego w wyniku bardzo dużych wahań cen na rynku w związku z dużym przedziałem czasowym od momentu złożenia wniosku do realizacji zadania, co było niezależne od organów prowadzących. (...)

Powołany przez Kuratora Oświaty § 6 ust. 2 pkt 5 lit. f rozporządzenia RM w sprawie modułu 3 odnosi się do wniosku organu prowadzącego o udzielenie wsparcia finansowego. Informacja o planowanych sposobach wykorzystania wsparcia finansowego stanowi element oceny merytorycznej Zespołu wniosków składanych przez organy prowadzące, a co za tym idzie zakwalifikowaniu danego wniosku do objęcia wsparciem finansowym. Zawarta umowa o udzielenie wsparcia finansowego zobowiązuje obie strony tej umowy do realizacji postanowień w niej zawartych, w tym również wynikających z wniosku organu prowadzącego, stanowiącego integralną część umowy. W umowie dopuszczono dokonywanie jej zmian, w tym również zmian zakresu rzeczowego, w trakcie obowiązywania umowy pod warunkiem zachowania formy pisemnej. Natomiast rozliczenie udzielonej dotacji winno być dokonane w oparciu o postanowienia zawartej umowy.

Podkreślić również należy, że w złożonych wyjaśnieniach podano jedynie hipotetyczne powody zmian dokonywanych w pozycjach rzeczowych wniosku, bowiem w Kuratorium nie dokonywano analiz, w tym zakresie na etapie rozliczenia dotacji. Kuratorium nie posiadało również informacji odnośnie tego, czy wprowadzone zmiany nie miały wpływu na sposób realizacji dofinansowanego zadania.

(akta kontroli str. 60-67, 410-442, 944-969, 1072-1074, 1188-2427

4. Kurator zaakceptował trzy rozliczenia dotacji (sprawozdania finansowe) złożone przez dwie gminy (Zabrodzie za 2019 r. oraz Grójec za 2019 r. i 2020 r.), które nie zawierały części danych wymaganych w przyjętym przez Kuratorium wzorze *Zestawienia wydatków dokonanych w ramach rządowego programu „Pośitek w Szkole i w domu”* (punkt II). Zgodnie ze wzorem tego zestawienia, w kolumnach 10-13, w odniesieniu do każdej wykazywanej faktury należało podać kwotę wydatków poniesionych z dotacji oraz wysokość wkładu własnego. Na etapie rozliczenia Kuratorium nie występowało do tych gmin o uzupełnienie brakujących danych, co było działaniem nierzetelnym.

Kurator wyjaśniła m.in., że każda pozycja z kalkulacji kosztów mogła być rozpisana w stosunku 80% dotacja i 20% wkład własny, ale łatwiej było zapisać kwotę całej faktury 80% dotacja i 20% wkład własny. Jedno i drugie rozwiązanie jest prawidłowe, gdyż kwota dotacji 80% i wkład własny 20% zostaje zachowana, a dotacja jako całe zadanie w przypadku Grójca zostaje nie zwiększona ani nie nastąpił zwrot dotacji. Realizując Program gmina Grójec w 2019 r. i 2020 r. wykorzystwała dotację w 100%. Jednocześnie Kurator podała, że do gminy Zabrodzie

nie występowało o korektę/uzupełnienie rozliczenia zgodnie ze wzorem zestawienia wydatków dokonywanych w ramach Programu, gdyż we wniosku były planowane wydatki, w związku z dużą odległością czasową między kalkulacją a rozliczeniem również zmianie ulegały ceny na rynku i to było powodem tych rozbieżności.

NIK zwraca uwagę, że wzór zawierający wyodrębnienie środków z dotacji oraz wkładu własnego w odniesieniu do każdej wykazywanej faktury został wprowadzony przez Kuratorium dla wszystkich dotowanych, zatem jego złożenie w takiej formie powinno być również egzekwowane w przypadku każdego dotowanego. Należy też wskazać, że gmina Grójec po złożeniu niekompletnego sprawozdania za 2019 r. i braku interwencji ze strony Kuratorium złożyła niekompletne sprawozdanie również za 2020 r.

(akta kontroli str. 60-67, 944-993, 1072-1074, 1188-2427)

5. W przypadku wszystkich 12 badanych rozliczeń dotacji nie wskazano daty ich zatwierdzenia⁴¹, co uniemożliwiało ustalenie, czy zostało ono dokonane w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ufp, tj. 30 dni od dnia przedstawienia rozliczenia. Również w żadnym innym dokumencie przedstawionym w toku kontroli NIK nie było śladu rewizyjnego dokonania tej czynności. Powyższe było działaniem nierzetelnym.

NIK zwraca uwagę, że Kurator nie ustanowił pisemnych procedur, w tym formy zatwierdzania rozliczeń dotacji. Mazowiecki Wicekurator Oświaty wyjaśniła, że wszystkie organy prowadzące złożyły rozliczenia finansowe w terminie, tj. do 15 stycznia odpowiednio 2020 r. i 2021 r. i były systematycznie rozliczane przez pracownika Zespołu Finansowo-Księgowego z zachowaniem 30 dni, od momentu wpływu rozliczenia do Kuratorium Oświaty.

NIK zwraca uwagę, że w przypadku jednego z 12 badanych rozliczeń, organ prowadzący⁴² złożył 30 marca 2020 r. korektę rozliczenia finansowego przekazanego Kuratorium 14 stycznia 2020 r., co świadczy o niedochowaniu ustawowego terminu na zatwierdzenie rozliczenia dotacji.

Mazowiecki Wicekurator Oświaty wyjaśnił m.in., że *złożona korekta przez gminę Stromiec nie miała wpływu na termin rozliczenia, gdyż pierwsze i drugie rozliczenie było takie same i prawidłowe. Nie uległa zmianie ani kwota faktur, ani kwota dotacji. Część gmin wkład własny przypisywała do każdej pozycji faktury: proporcjonalnie 80 % dotacja i 20% wkład własny, część gmin z kolei 20% wkładu własnego przypisywała do jednej faktury, a reszta faktur przypisana była z dotacji. Obydwa rozliczenia są prawidłowe i nie zmieniają kwoty ani dotacji ani wkładu własnego. Pracownik Zespołu Finansowo-Księgowego bezpodstawnie poprosił o zmianę tego rozliczenia.*

Powyższe wyjaśnienia nie mogą zostać zweryfikowane w związku z brakiem w przedłożonych NIK dokumentach śladu rewizyjnego dotyczącego zatwierdzenia rozliczenia dotacji otrzymanej przez gminę Stromiec w 2019 r.

(akta kontroli str. 60-67, 443-833, 985-999, 1072-1074, 1257-2427)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Kuratorium pod względem organizacyjnym i kadrowym było przygotowane do realizacji, powierzonych przez Wojewodę Mazowieckiego, zadań w ramach modułu 3 Programu. Kurator prawidłowo powołał Zespół do oceny wniosków o udzielenie wsparcia finansowego w ramach ww. modułu. Zespół ten,

⁴¹ Dotyczyło to rozliczeń za 2019 r. gmin: Radom, Zabrodzie, Grójec, Stromiec, Celestynów, Gózd oraz rozliczeń za 2020 r. gmin: Radom, Grójec, Długosiodło, Łochów, Nur, Wierzbno.

⁴² Rozliczenie finansowe gminy Stromiec za rok 2019.

dokonując oceny wniosków, przestrzegał wymogów określonych rozporządzeniu RM w sprawie modułu 3. Stwierdzone nieprawidłowości polegały m.in. na zaliczeniu do kosztów obsługi realizacji zadań w ramach modułu 3 wydatków rzeczowych niezwiązanych z bezpośrednią obsługą Zespołu, niewskazaniu daty zatwierdzenia na żadnym z badanych rozliczeń dotacji oraz na nierzetelnym działaniu przy rozliczaniu dotacji przekazanych organom prowadzącym.

2. Monitorowanie i ocena oraz koordynowanie realizacji modułu 3 Programu

Opis stanu faktycznego

1. W 2019 r. i 2020 r. w województwie mazowieckim zadania w ramach modułu 3 zrealizowano w 170 szkołach⁴³, a łączny koszt ich wykonania wyniósł 10 374,8 tys. zł⁴⁴, w tym kwota 3 534,7 tys. zł (34,1% kosztów realizacji zadania) stanowiła wkład własny organów prowadzących. I tak:

- w 2019 r. na wsparcie 84 szkół organy prowadzące wydatkowały 5 023,6 tys. zł, co stanowiło 94,3% planu (5 325,0 tys. zł),
- w 2020 r. na wsparcie 86 szkół organy prowadzące wydatkowały 5 351,2 tys. zł, co stanowiło 98,8% planu (5 413,6 tys. zł).

W latach 2019-2020 ze środków dotacji organy prowadzące wydatkowały na wsparcie szkół 96,6% przekazanych środków.

Na zadania polegające na:

- wykonaniu *usługi remontowo-adaptacyjnej do stołówek lub pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków* organy prowadzące wydatkowały łącznie 4 171,0 tys. zł (w tym: 2019 r. – 50 organów prowadzących szkoły wydatkowało 1 936,7 tys. zł, w tym wartość wkładu własnego wynosiła 567,0 tys. zł; w 2020 r. – 59 organów prowadzących szkoły wydatkowało 2 234,3 tys. zł, w tym wartość wkładu własnego – 784,0 tys. zł);
- *wyposażeniu kuchni w stołówce szkolnej* organy prowadzące wydatkowały łącznie 8 367,3 tys. zł (w tym: w 2019 r. – 69 organów prowadzących szkoły wydatkowało 4 090,3 tys. zł, w tym wartość wkładu własnego wynosiła 996,0 tys. zł; w 2020 r. – 82 organy prowadzące szkoły wydatkowało 4 277,3 tys. zł, w tym wartość wkładu własnego – 882,7 tys. zł);
- *wyposażeniu pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków* organy prowadzące wydatkowały 1 371,0 tys. zł (w tym 2019 r. – 40 organów prowadzących szkoły wydatkowało 688,5 tys. zł, w tym wartość wkładu własnego wynosiła 128,9 tys. zł; w 2020 r. – 52 organy prowadzące wydatkowano 682,5 tys. zł, w tym wartość wkładu własnego – 176,1 tys. zł).

W 2019 r. w 75 szkołach dokonano doposażenia i poprawy standardu funkcjonującej stołówki szkolnej, w siedmiu dokonano adaptacji pomieszczenia wyłącznie na jadalnię - w szkołach, w których dotąd nie funkcjonowały jadalnie, w dwóch zorganizowano nową stołówkę szkolną. W 2020 r. m.in. w 79 szkołach dokonano doposażenia i poprawy standardu funkcjonującej stołówki szkolnej, w dwóch dokonano adaptacji pomieszczenia wyłącznie na jadalnię - w szkołach, w których dotąd nie funkcjonowały jadalnie, w jednej zorganizowano nową stołówkę szkolną.

⁴³ Wsparcia udzielono 119 organom prowadzącym.

⁴⁴ Wartość wsparcia bez wkładu własnego organów prowadzących (6 840,1 tys. zł).

W ww. szkołach objętych wsparciem w ramach modułu 3 Programu w 2019 r. uczyło się 15 582 uczniów, a w 2020 r. – 15 612 uczniów⁴⁵.

(akta kontroli str. 4-21, 68-70, 393-401)

Kurator podała m.in., że rzeczowe efekty zadań realizowanych w ramach modułu 3 Programu oraz cele Programu zostały osiągnięte. Działania zrealizowane przez organy prowadzące w ramach programu przyczyniły się do wzmocnienia funkcji opiekuńczej szkoły podstawowej poprzez podniesienie standardów przygotowywania i spożywania posiłków przez uczniów w szkole. W efekcie przeprowadzonych remontów, zakupu wyposażenia kuchni i jadalni ułatwiono szkołom przygotowywanie i serwowanie posiłków a dzieciom stworzono warunki do spożywania ich w przyjaznych warunkach i przyjemnej atmosferze. Mazowiecki Kurator Oświaty rozdysonował środki przewidziane na realizację zadań w roku: 2019, 2020 oraz 2021. Zawarto umowy ze wszystkimi organami prowadzącymi, które zgodnie z decyzją Mazowieckiego Kuratora Oświaty otrzymały dofinansowanie. Ponadto podała, że na 2021 r. przekazano organom prowadzącym środki na realizację zadań w kwocie 5 415,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 443-822, 928-936)

Według stanu na dzień 23 lipca 2021 r. pełnej kwoty dotacji na zadania w ramach Programu nie wykorzystano w:

- 2019 r. - 38 organów prowadzących (w łącznej kwocie 301 373,72 zł);
- 2020 r. - 20 organów prowadzących (w łącznej kwocie 62 451,99 zł).

Kurator podała m.in., że przyczynami niewykorzystania środków były m.in. opóźnienia w realizacji inwestycji w ramach procedur zamówień publicznych, jak również ceny zakupu wyposażenia i usług niższe, niż zakładano na etapie sporządzania wniosku.

(akta kontroli str. 4-21, 68-67, 402-409, 928-936)

2. Działania podejmowane przez Kuratora w ramach monitorowania i koordynowania modułu 3 Programu miały charakter cykliczny i polegały m.in. na kierowaniu do organów prowadzących pism, w których w szczególności:

- informowano o zasadach składania wniosków o udzielenie wsparcia finansowego, wynikach naborów wniosków w Programie, warunkach realizacji umów, terminach i zasadach sprawozdawczości⁴⁶;
- udzielano wyjaśnień dotyczących realizacji Programu⁴⁷.

Kurator podała m.in., że Bieżący monitoring realizacji zadań w ramach Programu odbywa się poprzez organizację spotkań roboczych w urzędzie, jak również poprzez realizację sprawozdawczości z wykonania planu działalności w ramach kontroli zarządczej. Informacje z realizacji zadań przedstawiane są także podczas narad kierownictwa urzędu oraz bezpośrednio Mazowieckiemu Kuratorowi Oświaty, wg bieżących potrzeb. (...) Podczas kontaktów z organami prowadzącymi wskazywano możliwe sposoby rozwiązania występujących problemów. Podejmowano działania w kierunku aneksowania umów w celu optymalnego wykorzystania środków

⁴⁵ Dane ze sprawozdań organów prowadzących.

⁴⁶ M.in. pisma z: 21 marca 2019 r. (IPR.531.3.3.2019.JW), 21 listopada 2019 r. (IPR.531.3.295.2019.JW), 2 kwietnia 2020 r. (IPR.531.3.4.2020.JW), 15 grudnia 2020 r. (IPR.531.3.245.2020.JW), 26 marca 2021 r. (IPR.531.3.4.2021.JW).

⁴⁷ M.in. pismo z 30 czerwca 2020 r. (IPR.531.3.131.2020.JW) przekazane w związku z zapytaniem Urzędu Miasta i Gminy Piaseczno.

finansowych. W efekcie monitorowania realizacji Programu dokonano aneksowania dwóch umów w 2019 r. i dwóch umów w 2020 r. oraz do 20 września 2021 r. aneksowano jedną umowę z 2021 r. (...) Ponadto realizowana jest bieżąca współpraca wydziałów (wydział merytoryczny z komórką finansową) w zakresie rozliczenia finansowego składanego do Kuratorium Oświaty w terminie do 15 stycznia oraz sprawozdania zbiorczego po każdym roku realizacji Programu.

Mazowiecki Wicekurator Oświaty dodatkowo podała, że działania koordynujące polegały również m.in. na: przypomnieniu organom prowadzącym szkoły o obowiązku złożenia sprawozdania zbiorczego poprzez przesłanie do nich pisma wraz z drukami sprawozdań i zamieszczenie go dodatkowo na stronie internetowej Kuratorium i BIP, wykonywanie do organów prowadzących telefonów „przypominających” o obowiązujących terminach; oddelegowanie pracowników do realizacji czynności sprawozdawczych, współpraca i konsultacje pracowników wydziału merytorycznego z pracownikami komórki finansowej, opracowywaniem sprawozdanie finansowe z realizacji Programu. W ramach analizy dokonywanej przez pracowników wydziału koordynującego zadanie we współpracy z komórką finansową dokonywano weryfikacji poprawności realizacji zadania przez organy prowadzące. Analizowano sprawozdania pod kątem zgodności dokonanych wydatków z kalkulacją kosztów zawartą we wniosku organu prowadzącego. Sprawdzano poprawność merytoryczną realizacji umowy - rodzaj realizowanego zadania. Weryfikowano, czy wzrosła liczba uczniów korzystających z obiadów, ile szkół zakupiło wyposażenie do kuchni a ile do jadalni, w ilu szkołach przeprowadzono usługi remontowo-adaptacyjne w kuchniach lub jadalniach. Analizowano problemy i bariery, jakie organ prowadzący napotkał podczas realizacji Programu. Stosowne informacje, w tym zakresie zawarte zostały w sprawozdawczości z realizacji Programu w skali województwa, przekazywanej corocznie do Ministerstwa.

(akta kontroli str. 4-21, 320-392, 823-927)

W okresie objętym kontrolą do monitorowania wykorzystywano m.in. mierniki stopnia realizacji modułu 3, określone w rozdziale II Programu. Oprócz podstawowych mierników osiągania celów Programu, Kurator nie przyjął innych mierników.

(akta kontroli str. 4-21)

3. W latach 2019-2021 Kurator terminowo przekazywał do Ministra EN zbiorcze informacje o wysokości kwot wsparcia finansowego przyznanych poszczególnym szkołom wraz z kopiami protokołów z przeprowadzonej oceny wniosków, które sporządził Zespół (tj. dokumenty, o których mowa w § 12 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3). W okresie objętym kontrolą Minister EN nie występował do Kuratora o korekty danych zawartych w powyższych dokumentach.

Kurator, na podstawie § 16 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3, terminowo przekazał Ministrowi EN sprawozdania z realizacji zadań w ramach modułu 3 za 2019 r. i 2020 r. Sprawozdania te zawierały elementy wyszczególnione w § 16 pkt 1-4 ww. rozporządzenia, tj. zestawienie liczby organów prowadzących, szkół i uczniów objętych wsparciem finansowym; zestawienie ilościowo-wartościowe wsparcia finansowego (z wyszczególnieniem wkładu własnego organów prowadzących szkoły); efekty zrealizowanych zadań; charakterystykę problemów i barier. Sprawozdania nie były korygowane.

Kurator podała, że *Minister nie stwierdził nieprawidłowości w przekazanych przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty dokumentach na podstawie § 12 i 16 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3.*

W Kuratorium nie ustanowiono oddzielnych uregulowań związanych z weryfikacją terminowości, prawidłowości i rzetelności sprawozdań z realizacji zadań w ramach modułu 3, tj. dokumentów składanych na podstawie § 15 ust. 1 rozporządzenia w sprawie modułu 3 przez organy prowadzące. Podejmowane działania polegały na:

- kierowaniu do organów prowadzących pism przypominających o obowiązku złożenia sprawozdania z realizacji zadania w ramach modułu 3 oraz publikowaniu informacji, w tym zakresie na stronie internetowej Kuratorium,
- udzielaniu beneficjentom modułu 3 wyjaśnień dotyczących różnych kwestii pojawiających się w trakcie przygotowania sprawozdań z realizacji zadań.

Mazowiecki Wicekurator Oświaty podała, że *w umowach zawieranych z organami prowadzącymi zawarł informacje o terminach rozliczenia dotacji i przekazywania sprawozdań finansowych oraz o terminach sprawozdawczości całościowej z realizacji programu.* Niezależnie od tego, każdego roku, tj. pod koniec roku kalendarzowego i w lutym, Kurator kieruje do wszystkich organów prowadzących, pisma w celu przypomnienia o obowiązkach sprawozdawczych (złożenia rozliczenia finansowego z programu do 15 stycznia kolejnego roku oraz o złożeniu do 31 marca zbiorczego sprawozdania z realizacji zadania). Na dokonanie oceny efektów realizacji zadań w skali województwa przewidziany jest okres 15 dni (do 15 kwietnia). W związku z tym proces sprawozdawczości na etapie województwa podlega ciągłemu monitorowaniu. Poza skierowaną informacją pisemną, w ostatnich dniach marca wykonywane są również telefony do organów prowadzących, które nie złożyły jeszcze sprawozdań z przypomnieniem o zbliżającym się terminie ich złożenia. Podczas korespondencji prowadzonej drogą telefoniczną pracownik Wydziału dokonujący podsumowania programu w skali województwa wyjaśniał szczegółowo sposób wypełniania druku sprawozdania w celu uniknięcia błędów popełnianych przez organ prowadzący w przyszłości. Wicekurator dodatkowo podała, że za terminową realizację powyższych obowiązków, odpowiada organ prowadzący realizujący zadanie.

(akta kontroli str. 219-401, 443-822, 928-936)

Szczegółowe badanie NIK 12 zbiorczych sprawozdań z realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu (po sześć za 2019 r. i 2020 r.)⁴⁸ wykazało m.in., że:

- wszystkie sprawozdania sporządzono zgodnie ze wzorem określonym przez Ministra EN;
- w sześciu sprawozdaniach organów prowadzących⁴⁹ Kuratorium stwierdziło nieprawidłowości polegające na błędnym wykazaniu danych, tj.: w tabeli nr 1 pn. *Zbiorcze zestawienie ilościowo-wartościowe realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu „Posiłek w szkole i w domu”* – m.in. błędnie podano koszt całkowity i liczbę jednostek oraz brak było części tabeli; w tabeli nr 2 pn. *Podsumowanie realizacji modułu 3 programu „Posiłek w szkole i w domu”* – m.in. błędnie podano łączną kwotę otrzymanego i wykorzystanego wsparcia finansowego (dotacji),

⁴⁸ Sprawozdania składane na podstawie § 15 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3. Dotyczyły one gmin: Radom, Grójec, Zabrodzie, Celestynów, Stronie, Gózd oraz sprawozdania za 2020 r. gmin: Radom, Grójec, Łochów, Długosiodło, Nur i Wierzbno. Próbę dobrano w sposób celowy według osądu kontrolera.

⁴⁹ W sprawozdaniach złożonych za 2019 r. przez gminę: Grójec, Stronie, Gózd i w trzech sprawozdaniach złożonych za 2020 r. przez gminę: Długosiodło, Łochów, Wierzbno.

oraz liczby uczniów w szkołach, w których zrealizowano zadania; w tabeli nr 3 pn. *Efekty realizowanych zadań* – m.in. błędnie wykazano nazwę zadania, na które szkoła otrzymała dofinansowanie i liczby szkół, w których zrealizowano zadania oraz liczby uczniów korzystających z obiadów. Wszystkie sprawozdania przedłożone przez ww. organy prowadzące zostały skorygowane;

- badane sprawozdania zostały złożone terminowo z wyjątkiem sprawozdania gminy Grójec za 2019 r., które przekazano Kuratorowi po terminie określonym w § 15 ust. 1 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3 (sprawozdanie zostało nadane w placówce pocztowej 2 kwietnia 2019 r., tj. z dwudniowym opóźnieniem);
- Kurator nierzetelnie zweryfikował cztery sprawozdania złożone przez trzy gminy⁵⁰. W związku z powyższym, w sprawozdaniach za 2019 r. i 2020 r. w składanych przez Kuratora⁵¹ do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania sprawozdaniach również wykazano niewłaściwe dane, co zostało szczegółowo opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: str. 60-67, 393-401, 823-936, 970-978, 985-999, 1072-2427)

Odnosnie wytycznych dla organów prowadzących dotyczących sposobu wypełnienia sprawozdań, Kurator podała m.in., że w sprawozdaniach Wojewody kierowanych do Ministerstwa oraz w sprawozdaniach całościowych organów prowadzących w tabeli nr 1 w kolumnie „Liczba jednostek” podawana jest liczba szkół, w których dokonano zakupu wyposażenia lub zrealizowano usługę w ramach realizacji Programu. Ponadto, podała, że Kurator *nie otrzymał wytycznych dotyczących sposobu wypełnienia sprawozdań*, (w tym ww. kolumny) za 2019 r. sporządzanych przez Wojewodę i przez organy prowadzące. W 2019 roku przesłano natomiast do Ministerstwa uwagi i propozycje dotyczące zapisów w sprawozdaniu całościowym organu prowadzącego. Uwagi nie zostały uwzględnione. Z informacji zwrotnej wynikało, że dokonano rozeznania wśród organów prowadzących i nie mają one problemu z wypełnieniem sprawozdania. Analizując sprawozdania organów prowadzących z realizacji programu za 2019 rok wystąpił jednak problem interpretacji przez organy prowadzące kolumny „Liczba jednostek”. W związku z tym, w sprawozdaniu zbiorczym do Ministerstwa zwrócono uwagę na problem z jednolitą interpretacją zapisu w ww. kolumnie, cyt.: „Organ prowadzący wypełniając sprawozdanie zbiorcze z realizacji programu zgłaszały problem ze zrozumieniem w pkt 1 kolumny „Liczba jednostek” oraz „Ogółem” tej kolumny. W efekcie w wierszu „Ogółem” wpisywano sumę z wierszy powyżej lub liczbę szkół, na którą organ prowadzący otrzymał wsparcie w ramach programu.” Przygotowując się do sprawozdawczości z realizacji programu za rok 2020 r. i mając na uwadze trudności organów prowadzących w interpretacji nazwy kolumny „Liczba jednostek” przy sprawozdawczości w 2019 r., pracownicy Wydziału Informacji i Programów Rządowych ponownie inicjowali i prowadzili korespondencję i rozmowy telefoniczne z przedstawicielami Ministerstwa w sprawie sposobu wypełnienia tej kolumny w sprawozdaniu organu prowadzącego oraz w sprawozdaniu zbiorczym kierowanym do Ministerstwa. Ustalono telefonicznie (...), że organom prowadzącym przekazane zostaną druki sprawozdań zawierające poszerzony opis w kolumnie „Liczba jednostek” dbając o spójność interpretacji tego punktu. Podczas rozmowy telefonicznej ustalono również treść poszerzonego opisu kolumny „Liczba jednostek”. Po ustaleniach telefonicznych z Ministerstwem zamieszczono

⁵⁰ Sprawozdania gmin za 2019 r.: Radom Grójec i Zabrodzie, oraz sprawozdanie gminy Radom za 2020 r.

⁵¹ W imieniu Wojewody Mazowieckiego.

w sprawozdaniu całościowym organów prowadzących za rok 2020 wyjaśnienie: rozbudowano treść (nazwę kolumny) nadając jej brzmienie: „Liczba jednostek (liczba szkół, w których dokonano zakupu wyposażenia lub zrealizowano usługę)”. Zaktualizowany druk sprawozdania został zamieszczony na stronie internetowej urzędu i w Biuletynie Informacji Publicznej oraz został przesłany do organów prowadzących za pośrednictwem platformy ePUAP. Dodatkowo podczas rozmów telefonicznych organy prowadzące informowane były o sposobie wypełniania sprawozdania całościowego.

(akta kontroli str. 823-927)

4. W okresie objętym kontrolą, organy prowadzące w zbiorczych sprawozdaniach wykazywały szereg problemów i barier w zakresie realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu. Dotyczyły one m.in.:

- zmniejszenia liczby wydawanych posiłków, w stosunku do faktycznych możliwości stołówek szkolnych, w związku z zawieszeniem stacjonarnej nauki w placówkach oświatowych z powodu epidemii COVID-19;
- braku możliwości dokonania zmian we wniosku po przeprowadzonym postępowaniu przetargowym. Niektóre zakupy znacznie przewyższyły koszt jednostkowy wskazany we wniosku organu prowadzącego o udzielenie wsparcia finansowego, tj. powyżej 10,0 tys. zł;
- ograniczonej ilości firm remontowych dysponujących czasem na wykonanie usług remontowych, w szczególności w czasie trwania wakacji;
- dokonywania zakupów wyposażenia lub usług w kwotach określonych we wniosku organu prowadzącego o udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadania w ramach modułu 3. Z różnych przyczyn ceny podczas realizacji zamówienia ulegały zmianom (zmiana cennika, udzielony rabat), co wpłynęło na rozbieżności między kalkulacją kosztów we wniosku a faktycznymi zakupami.

(akta kontroli str. 393-401, 1257-2427)

Mazowiecki Wicekurator Oświaty odnośnie trudności (ryzyk) dotyczących funkcjonowania Programu podała m.in., że w przypadku dużych województw problem stanowi czas realizacji zadania. Proces naboru wniosków, przygotowanie stosownej dokumentacji, ocena wniosków, a następnie zawarcie umów na realizację zadania i konieczność przekazania środków w określonym, krótkim czasie stanowi duże utrudnienie. Ponadto problemem jest jeszcze krótszy czas na podsumowanie programu w skali województwa, w szczególności ze względu na konieczność dokonywania przez organy prowadzące korekt sprawozdań. Ponadto organy prowadzące szkoły zgłaszały, że brak wniosku Dyrektora szkoły do organu prowadzącego stanowi dla nich utrudnienie w zebraniu danych, o których mowa w rozporządzeniu. Nie wszystkie organy prowadzące dokonują weryfikacji danych przekazanych przez szkoły i obejmują wnioskiem o udzielenie wsparcia finansowego szkoły, które przekazały dane nieprawidłowe lub niekompletne. W konsekwencji Zespół oceniający wnioski ma trudność z ich oceną formalną i merytoryczną. Ponadto w sprawozdawczości za rok 2020 część organów prowadzących zgłosiła, że nie został osiągnięty zakładany poziom liczby wydawanych posiłków. Ograniczenia związane z pandemią i nauką zdalną spowodowały, że liczba uczniów korzystających z obiadów jest znacznie mniejsza, niż pierwotnie przyjęto. Trudność z właściwym wyliczeniem „wskaźnika zamożności” jednostek samorządu terytorialnego, będącego jednym z kryteriów oceny wniosków. Mazowiecki Kurator Oświaty wystąpił z prośbą o wsparcie w wyliczeniu tzw.

wskaźnika zamożności poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, a następnie do Ministra Finansów. Ostatecznie wskaźnik został wyliczony i przekazany poszczególnym wojewodom/kuratorom przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Praktyka ta (wyliczanie wskaźnika przez Ministerstwo) jest realizowana również w kolejnych latach realizacji Programu. Mazowiecki Wicekurator Oświaty wskazał natomiast na zasadność stosowanego podziału środków na poszczególne województwa (według liczby szkół i uczniów w danym województwie).

Mazowiecki Wicekurator Oświaty podała również, że (...) Kurator, w trosce o jak najlepszą realizację zadań powierzonych przez Wojewodę Mazowieckiego, zorganizował spotkanie z zainteresowanymi przedstawicielami z innych województw i skierował w związku z tym zaproszenie do Ministerstwa Edukacji Narodowej do udziału w spotkaniu, w celu wypracowania jednolitych zasad postępowania podczas realizacji Programu (...).

W okresie objętym kontrolą bieżące uwagi dotyczące realizacji Programu Kurator przedstawiała Ministrowi EN w sprawozdaniach zbiorczych z realizacji Programu.

(akta kontroli str. 4-21, 823-927)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Kurator nierzetelnie zweryfikował cztery z 12 badanych sprawozdań organów prowadzących za lata 2019-2020, złożonych na podstawie § 15 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3. Pomimo przeprowadzonej weryfikacji kontrola NIK wykazała, że w sprawozdaniach nadal znajdują się błędne dane. W Zbiorczym zestawieniu ilościowo-wartościowym realizacji zadań w ramach modułu 3 programu „Posiłek w szkole i w domu” wykazano kwoty, które nie odpowiadały kwotom wynikającym z rozliczenia finansowego i faktur. I tak:

a) w sprawozdaniu gminy Grójec za 2019 r., przekazanym do Kuratorium w dniu 2 kwietnia 2020 r.⁵²w:

- pozycji 1 *Usługi remontowo-adaptacyjne do stołówek lub pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków (jadalni)* w kolumnie *Koszt całkowity* wykazano kwotę 10 600,00 zł zamiast 8 500,00 zł;
- pozycji 3 *Wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków* w kolumnie *Koszt całkowity* wykazano kwotę 8 500,00 zł zamiast 10 600,00 zł;

b) w sprawozdaniu gminy Zabrodzie za 2019 r., przekazanym do Kuratorium w dniu 19 lutego 2020 r. w:

- pozycji 1 *Usługi remontowo-adaptacyjne dla stołówek lub pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków (jadalni)* w kolumnie *Koszt całkowity* wykazano kwotę 0 zł zamiast 279 742,72 zł;
- pozycji 2 *Wyposażenie kuchni w stołówce szkolnej* w kolumnie *Koszt całkowity* wykazano kwotę 359 742,72 zł zamiast 80 000,00 zł;

c) w sprawozdaniu gminy Radom za 2019 r., przekazanym do Kuratorium w dniu 27 marca 2020 r. w:

⁵² Sprawozdanie było dwukrotnie korygowane w dniu 10 kwietnia 2020 r.

- pozycji 1 *Usługi remontowo-adaptacyjne do stołówek lub pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków (jadalni)* w kolumnie *Koszt całkowity* wykazano kwotę 223 974,09 zł zamiast 281 545,75 zł;
- pozycji 2 *Wyposażenie kuchni w stołówce szkolnej* w kolumnie *Koszt całkowity* wykazano kwotę 502 014,22 zł zamiast 444 413,56 zł;

d) w sprawozdaniu gminy Radom za 2020 r. przekazanym do Kuratorium w dniu 29 marca 2021 r. w:

- pozycji 1 *Usługi remontowo-adaptacyjne dla stołówek lub pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków (jadalni)* w kolumnie *Koszt całkowity* wykazano kwotę 143 222,80 zł zamiast 144 305,23 zł;
- pozycji 2 *Wyposażenie kuchni w stołówce szkolnej* w kolumnie *Koszt całkowity* wykazano kwotę 398 000,63 zł zamiast 396 918,20 zł.

Powyższe sprawozdania nie były korygowane w ww. zakresach.

Skutkiem powyższych błędów było wykazanie niewłaściwych danych w sprawozdaniach Wojewody składanych do Ministra EN, na podstawie § 16 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3. I tak:

- w sprawozdaniu dotyczącym 2019 r.:
 - w wierszu dziewiątym dotyczącym gminy Grójec, w kolumnie *Koszt całkowity* w pozycji *Usługi remontowo-adaptacyjne do stołówek lub pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków w (jadalni)* wykazano kwotę 10 600,00 zł, zamiast 8 500,00 zł;
 - w wierszu dziewiątym dotyczącym gminy Grójec, w kolumnie *Koszt całkowity* w pozycji *Wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków* wykazano kwotę 8 500,00 zł, zamiast 10 600,00 zł;
 - w wierszu 50 dotyczącym gminy Zabrodzie, w kolumnie *Koszt całkowity* w pozycji *Usługi remontowo-adaptacyjne do stołówek lub pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków (jadalni)* wykazano kwotę 0 zł, zamiast 279 742,72 zł;
 - w wierszu 50 dotyczącym gminy Zabrodzie, w kolumnie *Koszt całkowity* w pozycji *Wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków* wykazano kwotę 359 742,72 zł zamiast 80 000,00 zł;
 - w wierszu 17 dotyczącym gminy Radomia, w kolumnie *Koszt całkowity* w pozycji *Usługi remontowo-adaptacyjne do stołówek lub pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków (jadalni)* wykazano kwotę 223 947,09 zł, zamiast 281 545,75 zł;
 - w wierszu 17 dotyczącym gminy Radomia, w kolumnie *Koszt całkowity* w pozycji *Wyposażenie kuchni w stołówce szkolnej* wykazano kwotę 502 014,22 zł, zamiast 444 413,56 zł.
- w sprawozdaniu dotyczącym 2020 r.:
 - w wierszu 30 dotyczącym gminy Radom, w kolumnie *Koszt całkowity* w pozycji *Usługi remontowo-adaptacyjne do stołówek lub pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków (jadalni)* wykazano kwotę 143 222,80 zł, zamiast 144 305,23 zł;

- w wierszu 30 dotyczącym gminy Radomia, w kolumnie *Koszt całkowity* w pozycji *Wyposażenie kuchni w stołówce szkolnej* wykazano kwotę 398 000,63 zł, zamiast 396 918,20 zł.

(akta kontroli str. 60-67, 393-401, 979-999, 1072-1074, 1188-2427)

Mazowiecki Wicekurator Oświaty podał m.in., że w sprawozdawczości zbiorczej przekazywanej do Ministerstwa uwzględniono dane jednostkowe ze sprawozdań przekazanych przez poszczególne organy prowadzące. (...) Ze względu na konstrukcję wzoru sprawozdania merytorycznego z realizacji zadań w ramach programu, organy prowadzące mają problem z umiejscowieniem dokonanych zakupów wyposażenia do poszczególnych wyznaczonych trzech grup/obszarów. Podział według tych parametrów nie występuje na wcześniejszych etapach procedowania programu: nie występuje ani na etapie składania wniosków, ani na etapie sprawozdawczości finansowej. Koszty realizacji zadań nie są podzielone na obszary, które są wymagane na etapie sprawozdawczości merytorycznej. Organ prowadzący wyjaśniają przyporządkowanie danych kosztów w konkretnym wierszu, jako zgodne ze stanem faktycznym (przyporządkowanie w miejscu realizacji zadania). Wg rozporządzenia możliwy katalog zakupów w danym obszarze nie jest katalogiem zamkniętym (...).

Ponadto, Wicekurator podał m.in., że: w celu ujednolicenia wymogów w zakresie przyporządkowania kosztów realizowanego zadania według kryteriów, wymaganych na etapie sprawozdawczości, zasadna byłaby zmiana wzoru wniosku organu prowadzącego. Wyeliminowałoby to ewentualne pomyłki i subiektywną ocenę, do którego rodzaju kosztów należy zakwalifikować dany zakup. Umiejscowienie poszczególnych zakupów według grup na etapie wniosku można byłoby wtedy weryfikować na etapie rozliczenia i sprawozdawczości merytorycznej. Obecnie nie ma takiej możliwości. Przeszkodą są również ograniczenia czasowe. Żeby takiego podziału dokonać należałoby na etapie sprawozdawczości merytorycznej dokonywać ponownie analizy rozliczeń finansowych uwzględniając wspomniany powyżej podział. Istotne jest, że umiejscowienie poszczególnych pozycji w sprawozdaniu według określonego podziału nie ma żadnego wpływu na ogólne koszty realizacji zadania (zarówno wysokość dotacji, wkładu własnego i koszt całkowity w przedłożonych sprawozdaniach zostały prawidłowo zapisane).(...) należy również podkreślić, że przygotowanie sprawozdawczości w bardzo krótkim czasie przeznaczonym na dokonanie oceny efektów realizacji zadania w skali województwa, jest zadaniem niesamowicie trudnym do realizacji. Brak jest możliwości w tak krótkim czasie dokonywania ponownego rozliczenia dotacji według innych parametrów. (...) podkreślenia wymaga również fakt, że na etapie uzgodnień wzorów sprawozdań całościowych z Ministerstwem, zgłoszona została przez Kuratorium uwaga, że „sprawozdania finansowe zawierać będą część danych, które znajdują się również w sprawozdaniu przedkładanym przez organy prowadzące w marcu. Istnieje duże prawdopodobieństwo wystąpienia rozbieżności pomiędzy tymi dwoma dokumentami”. Z informacją zwrotną otrzymaną z Ministerstwa, cyt. „sprawozdania nie będą rozwinięciem ani w żadnym razie częścią rozliczeń dotacji. Będą stanowić przede wszystkim źródło wiedzy dla Ministra Edukacji Narodowej o efektach realizacji Programu”.

Wicekurator wyjaśnił, że w przedłożonym przez gminę Zabrodzie i Grójec sprawozdaniu nastąpiła omyłka pomiędzy poszczególnymi wierszami, która została powielona w sprawozdaniu zbiorczym.

(akta kontroli str. 60-67, 985-999)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą należycie wypełniane były obowiązki dotyczące monitorowania i oceny oraz koordynowania realizacji zadań w ramach modułu 3. Terminowo przekazywano do Ministra EN sprawozdania z realizacji tego modułu Programu. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na nierzetelnym weryfikowaniu sprawozdań organów prowadzących, co skutkowało wykazywaniem niewłaściwych danych w sprawozdaniach składanych do Ministra EN.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zaliczanie do kosztów obsługi realizacji zadań w ramach modułu 3 Programu wyłączenie wydatków rzeczowych bezpośrednio związanych z obsługą Zespołu do oceny wniosków.
2. Dokonywanie zmian postanowień umów o realizację zadań w ramach modułu 3 Programu z zachowaniem formy pisemnej.
3. Rzetelne rozliczanie sprawozdań finansowych z wykonania zadania w ramach modułu 3 Programu na podstawie otrzymanej dokumentacji.
4. Zatwierdzanie rozliczeń dotacji z podaniem daty dokonania tej czynności.
5. Prowadzenie rzetelnej weryfikacji sprawozdań, składanych przez organy prowadzące na podstawie § 15 rozporządzenia RM w sprawie modułu 3 oraz rzetelnego sporządzania sprawozdań składanych na podstawie § 16 ww. rozporządzenia do Ministra EN.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, października 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji Publicznej
Dyrektor
Bogdan Skwarka

.....
podpis

Kontrolerzy:

Cezary Domasik
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Justyna Głowacka
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis